

[Karlsso.]

gamle Højder, om ikke har overstøjet Tallet fra før 1937. Men hvis man skal skaffe den nødvendige Tilgang af faglærte Arbejdere, den nødvendige Tilgang af unge til Lærepladserne, er det nødvendigt, at man ogsaa skaber ordentlige Forhold for Lærlingene, at man sikrer dem en rimelig Arbejdsdag med ordentlig Fritid og sikrer dem en Løn, som svarer til deres Arbejdsydelse. Gør man det, kan man være sikker paa, at man ogsaa vil faa den fornødne Tilgang til Fagene.

Paa denne Maade kan man løse Problemerne rent midlertidigt. I øvrigt er jeg naturligvis glad for, at den højtærede Minister lover, at man snart vil gaa i Gang med en virkelig Revision af Lærlingeloven. Det kan vi ogsaa fra vor Side tilsige vor fulde Støtte til, og vi kan paapege adskillige Omraader, hvor der maa ske Ændringer. Men der vil trods alt gaa en rum Tid, inden man faar gennemarbejdet Loven, inden man bliver klar over, hvorledes og hvordan den skal revideres, og derfor er det vor Opfattelse, at man snarest maa gøre sig klart, hvorledes man midlertidigt kan afhjælpe de Svagheder, der findes ved Loven i Dag, og som giver sig Udslag i Mangel paa Arbejdskraft og Mangel paa Tilgang til mange Fag.

Vort Forslag gaar for det første ud paa, at der ydes det samme Dyrtidstillæg til Lærlinge som til Ungarbejderne. Det er saa langt fra, at vi synes, at Størrelsen af Ungarbejdernes Tillæg er noget Mønster, men vi foreslaar det, fordi det vil betyde et afgjort Fremskridt for Lærlingene, at de i det mindste bliver ligestillet med andre unge Arbejdere. Det Beløb, som i Dag tilkommer Ungarbejderne, varierer efter Alderen fra 13 Kr. 27 Øre til 14 Kr. 23 Øre ugentlig; det er ikke noget overvældende Beløb, det er langt mindre end det Beløb, der ydes Arbejdere over 18 Aar, men der findes i det mindste en Regel for Ungarbejderne, hvorigennem de har Krav paa nogen Godtgørelse for Dyrtiden. Saaledes er det kun for Mindsteparten af Lærlingene. Der findes inden for adskillige Fag Aftaler om Dyrtidstillæg til Lærlinge, og paa enkelte Undtagelser nær er disse Aftaler truffet paa yderst fredelig Maade, men det maa siges at være fattige Resultater, og man forstaa ogsaa, at Resultaterne ikke er blevet bedre, naar man virkelig kender Svaghederne ved Loven. Det hedder sig ganske vist i Lærlingeloven, at Aftaler om Lønninger, som den højtærede Minister ogsaa nævnte, skal træffes mellem Fagforeningernes og Arbejdsgiverforeningernes Repræsentanter, f. Eks. i et Lønnævns inden for hvert enkelt Fag; men hvis man ikke

kan naa til Enighed under Forhandlingerne, kan Lønnævnets Formand offentliggøre Resultatet af Forhandlingerne, men Lærlingene har ikke megen Glæde af dette Resultat, og saaledes som Loven er indrettet, vil Lønaf-talerne faktisk altid blive Diktater af Arbejdsgiverne; vil Arbejdsgiverne nemlig ikke gaa med til nogen Aftaler, bliver der ingen Aftaler, og Modparten har kun at sige ja, om de i det hele taget vil have en Aftale i Stand, som altsaa ikke er andet end et Diktat, en Lønaf-tale, som Mestrene, Arbejdsgiverne, faktisk er 100 pCt. raadende over. Den højtærede Minister nævnte, at denne Form for Lønaf-taler havde virket tilfredsstillende. Man vil forstaa, at jeg langt fra er enig med den højtærede Minister.

Med Dyrtidstillægget forholder det sig paa samme Maade. Fagforeningerne har rejst Spørgsmaalet over for Arbejdsgiverne. Det er f. Eks. bekendt, at Højesteret har afsagt Dom inden for Jernindustrien, og her faar Lærlinge i Dag 18 Øre i Timen eller 8 Kr. 64 Øre om Ugen. Saaledes er Typograf-faget og beslægtede Fag efterhaanden for ganske nylig naaet op paa 10 Kr. ugentlig, medens et Fag som Malerfaget først for nylig har hævet de laveste Satser af Dyrtidstillæg fra 2 Kr. til 4 Kr. om Ugen. Naar en Lærling i Dag, som det er Tilfældet for manges Vedkommende, har en Grundløn af 5 Kr. om Ugen, og dertil kun opnaar et Tillæg paa 4 Kr., vil man forstaa, hvis man overhovedet kan forstaa, hvad det drejer sig om, at det er et Problem, der maa løses. Man vil forstaa, at Ungdommen paa den Maade skambydes og udnyttes i en uhyggelig Maalestok, og at mange ikke tjener til Fugls Føde. Vi har ikke i vort Forslag taget Sigte paa Grundlønnen, skønt Gu-derne maa vide, at det ogsaa kunde til-trænges, men vi ønsker som en ren Nød-foranstaltning, at der nu gøres noget for at skaffe Lærlingene — ikke et rimeligt Dyrtidstillæg, for det gives ikke andre unge —, men saa meget, at de bliver stillet paa lige Fod med andre. Og det er en Sag, som haster.

Vi stillede vort Forslag første Gang i 1940, gentog det i 1941, uden at der blev taget noget som helst Hensyn til det den-gang, og man er ikke i Dag naaet til et Resultat, der er blot i mindste Maade til-fredsstillende. Det er derfor beklageligt, at den højtærede Minister mener, at han maa afvise det foreliggende Lovforslag, skønt det er vor Opfattelse, at det er et Lovforslag, som kan gennemføres, et Lovforslag, som blot skaber et Minimum af Retfærdighed over for Lærlingeungdommen. Den højt-